

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет міжнародної економіки
Кафедра економіки та управління національним господарством

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи

“ _____ ” _____ 201__ року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ 3.13 РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА _____

Спеціальність 073 – «Менеджмент»

Факультет міжнародної економіки

Робоча програма дисципліни «Регіональна економіка» для студентів
за напрямом підготовки 6.030505 – «Управління персоналом та економіка праці».
„_____” _____ 2016 року- __ с.

Розробник: Стеблянко І.О. – к.е.н., доцент кафедри економіки та управління
національним господарством ФМЕ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та управління національним
господарством

Протокол від. “_____” _____ 2016 року № _____

Т.в.о.завідувача кафедри економіки та управління національним господарством

_____ (Симахова А.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“_____” _____ 20__ року

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки 6.030505 – «Управління
персоналом та економіка праці» _____

Протокол від. “_____” _____ 20__ року № _____

“_____” _____ 20__ року Голова _____ (Симахова А.О.)
(підпис)

Схвалено Вченою радою факультету міжнародної економіки

Протокол від. “_____” _____ 20__ року № _____

Голова _____ (Стукало Н.В.)

“_____” _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	Галузь знань	Вибіркова	
	Напрямок підготовки		
Модулів – 1	Спеціальність 073 Менеджмент	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання ____ - ____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		68 год.	год.
		У тому числі індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/3

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: формування системи теоретичних і практичних знань щодо територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та

напрямів регіонального розвитку економіки, а також екологічних знань, мислення та свідомості економістів.

Завдання дисципліни - засвоєння теоретичних і практичних знань щодо територіальної організації продуктивних сил України, сучасного стану та напрямів регіонального розвитку економіки, а також екологічних знань, мислення та свідомості економістів

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Сутність та особливості національної економіки та її регіонального розвитку;
- Територіальну організацію продуктивних сил національної економіки;
- Проводити екологічний моніторинг, екологічні нормативи і стандарти.

вміти:

- Практично використовувати здобуті теоретичні навички;
- Проаналізувати процеси, які впливають економічні процеси;
- Охарактеризувати сучасний розвиток національної економіки.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Регіональна економіка

ТЕМА 1. Предмет, метод і завдання дисципліни.

Поняття регіону, регіональної економіки та регіональної політики. Економічний регіон та економічний район. Закономірності й принципи регіонального розвитку регіону. Ринкові відносини і теоретичні підходи в регіоналістиці.

ТЕМА 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.

Регулювання розвитку обласного регіону. Аналіз і прогнозування комплексного соціально - економічного розвитку регіону. Загальні принципи формування механізму господарського керування місцевим регіоном. Область - економічний регіон і територія. Напрямки роботи по взаємодії з іншими територіями у сфері виробництва товарів, послуг, та інших видів діяльності.

ТЕМА 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.

Регіональні системи ринкових відносин. Особливості регіонального ринку. Специфіка попиту та пропозиції на регіональних ринках. Напрями зміцнення конкурентних позицій регіональних систем. Особливості формування конкурентних переваг в регіоні . Експертна оцінка конкурентних позицій регіонів.

ТЕМА 4. Регіон у системі територіального поділу праці.

ТЕМА 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.

Особливості формування й аналізу міжгалузевих комплексів. Структурна переорієнтація економіки України. ПЕК, гірничо - металургійний комплекс, машинобудівний та інші.

ТЕМА 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.

Державне регулювання розвитку регіонів. Державні регіональні прогнози і програми.

ТЕМА 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.

Структура національної економіки. Сучасний стан структури господарського комплексу України. Тенденції трансформації господарського комплексу України в ринкових умовах.

ТЕМА 8. Природний та трудовресурсний потенціал.

Природні передумови розміщення продуктивних сил. Демографічні передумови розміщення продуктивних сил.

ТЕМА 9. Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.

Паливно-енергетичний комплекс. Машинобудівний комплекс. Хіміко- лісовий комплекс. Транспортний комплекс. Рекреаційний комплекс.

ТЕМА 10. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.

Сировинний фактор розміщення продуктивних сил. Споживчий фактор.

Транспортний фактор. Фактор науково-технічного прогресу.

Змістовний модуль II. Екологія

ТЕМА 1. Наукові засади раціонального природокористування.

Закономірності взаємодії суспільства і природи. Тенденції екосистемного розвитку. Екологізація суспільства. Необхідність охорони навколишнього природного середовища.

ТЕМА 2. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації.

Принципи та об'єкти охорони навколишнього природного середовища. Державне екологічне регулювання. Екологічний моніторинг, його сутність і види.

ТЕМА 3. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.

Економічний механізм забезпечення природокористування та екологізація економіки.

ТЕМА 4. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.

Еколого-економічні інструменти. Визначення економічної та соціальної ефективності природоохоронної діяльності.

ТЕМА 5. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Екологічна ситуація в Україні. Регіональні аспекти екологізації. Форми міжнародного співробітництва у сфері охорони навколишнього природного середовища.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин	
	денна форма	Заочна форма

модулів і тем	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	лаб	інд	с.р.		л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Регіональна економіка												
Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни.	10	3	1			6						
Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	10	3	1			6						
Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства.	10	3	1			6						
Тема 4. Регіон у системі територіального поділу праці.	10	3	1			6						
Тема 5. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	10	3	1			6						
Тема 6. Механізм реалізації регіональної економічної політики.	10	3	1			6						
Тема 7. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	10	3	1			6						
Тема 8. Природний та трудовресурсний потенціал.	10	3	1			6						
Тема 9. Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.	10	3	1			6						
Тема 10. Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	10	2	1			6						
Разом за змістовим модулем 1	100	29	10			60						
Змістовий модуль 2. Екологія												
Тема 1. Наукові засади раціонального природокористування.	4	1	1			2						
Тема 2. Екологічний моніторинг і система екологічної інформації	4	1	1			2						
Тема 3. Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.	4	1	2			2						
Тема 4. Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.	4	1	2			1						
Тема 5. Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.	4	1	2			1						

Разом за змістовим модулем 2	20	5	8			8						
Усього годин	120	34	18			68						
Модуль 2												
ІНДЗ	-		-	-		-			-	-	-	
Усього годин	120	34	18			68						

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод і завдання дисципліни.	1
2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	
3	Економічне районування та територіальна організація господарства.	1
4	Регіон у системі територіального поділу праці.	1
5	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	1
6	Механізм реалізації регіональної економічної політики.	1
7	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	1
8	Природний та трудовресурсний потенціал.	1
9	Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.	1
10	Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	1
11	Наукові засади раціонального природокористування.	1
12	Екологічний моніторинг і система екологічної інформації	1
13	Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.	2
14	Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.	2
15	Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.	2
	Разом	18

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, метод і завдання дисципліни.	6
2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	6
3	Економічне районування та територіальна організація господарства.	6
4	Регіон у системі територіального поділу праці.	6
5	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	6
6	Механізм реалізації регіональної економічної політики.	6
7	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	6
8	Природний та трудовресурсний потенціал.	6
9	Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.	6
10	Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	6
11	Наукові засади раціонального природокористування.	2
12	Екологічний моніторинг і система екологічної інформації	2
13	Економічний механізм природокористування та охорони навколишнього середовища.	2
14	Економічна і соціальна ефективність природоохоронної діяльності.	1
15	Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.	1
	Разом	68

9. Індивідуальні завдання

№ змістового модуля, теми	Вид завдання, тема	Кількість годин
13М	Контрольна робота - Механізм реалізації регіональної економічної політики.	
23М	Контрольна робота - Світовий досвід і міжнародне співробітництво у сфері охорони навколишнього природного середовища.	
	Разом	

10. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовуються наступні методи:

- проведення групових занять, підготовка доповідей, рефератів, тематичних виступів, виданням індивідуальних завдань з метою більш погли

- ибленого опрацювання питань, що вивчаються;
- групові форми вирішення проблемних ситуацій (диспут, гра, дискусія, розв'язання спеціальних задач);
- інтенсифікація навчання й розвиток творчих здібностей студентів (створення нестандартних обставин і ситуацій, видання додаткових завдань на заняттях, проведення поточного контролю).

11. Методи контролю

Використовуються: письмове та усне опитування (перевірка засвоєння матеріалу та самостійної роботи з літературою), підготовка рефератів, експрес-опитування, конспект лекцій і самостійної роботи

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота		Екзамен	Сума
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2		
30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками з фонду бібліотеки ДНУ (за рекомендованим переліком), методичними рекомендаціями для самостійної роботи студентів, конспектами

лекцій, електронною бібліотекою першоджерел; навчально-методичними комплексами дисциплін, НМКД.

Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література.

14. Рекомендована література

Базова

1. Митний Кодекс України №92-IV від 11.07.02р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – №38-39. – Ст.288.
2. Декрет Кабінету Міністрів України «Про Єдиний митний тариф України » №4-93 від 11.01.93 р // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – №12. – ст.107.
3. Пашко П.В. Основы таможенного дела в Украине: Учебное пособие / Н. Н. Каленский, П.В. Пашко. – К.: Знання, 2003. – 493 с.
4. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / О. П. Гребельник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005 р. – 696 с.
5. Митне регулювання: навч. посіб. / [Голомовзий В.М., Панкова Л.А., Григор'єв О.Ю. та ін.]. – Львів: Львівська політехніка, 2004. – 240с.
6. [Чекмасова І.А. Декларування і митне оформлення товарів із застосуванням вантажної митної декларації: Навч.-метод.посібник / І.А.Чекмасова. – Харків: НТУ «ХПІ», 2006. – 130 с.](#)
7. Макогон Ю.В. Митна справа : навч. посіб. / Ю. В. Макогон, А. Б. Яценко. – К. : ЦНЛ, 2006. – 224с.
8. Осика С.Г. Світова організація торгівлі / С. Г. Осика, В. Т. Пятницький. – К.: «К.І.С.», 2001. – 491с.

Допоміжна

1. Основы таможенного дела: учеб. / под общ. ред. В. Г. Драганова. – М.: ОАО «Изд-во «Экономика», 1998. – 687с.
2. Bhagwati J. Protectionism / J. Bhagwati. – Cambridge, Mass.: MIT Press, 1988. – 126p.
3. Mansfield E.D. The Political Economy of Nontariff Barriers: A Cross-National Analysis / Edward D. Mansfield, Marc L. Busch // International Organization. – 1995. – 49 (4). – P. 723–749
4. Baldwin R. The collapse of global trade, murky protectionism, and the crisis: Recommendations for the G20 [Електронний ресурс] / Richard Baldwin and Simon J. Evenett. – 2009. – Режим доступу: www.cepr.org
5. Бураковський І. Теорія міжнародної торгівлі / І. Бураковський – К.: Основи, 2000. – 241с.
6. Краснікова Н.О. Митна політика як інструмент підвищення енергетичної безпеки України / Н. О. Краснікова // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. пр. – Д.: ДНУ. – 2007. – вип. 231: в 9т. – Т. IV. – С. 603–613.
7. Дюмулен І.І. Всемирная торговая организация / И. И. Дюмулен.- М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2003. – 271с.
8. Краснікова Н.О. Оцінка впливу захищеності національного виробника на рівень економічної безпеки держави / Н. О. Краснікова // Вісник Академії митної служби України – Серія «Економіка». – 2010. – №1 (43). – С. 115–124.
9. Краснікова Н.О. Дослідження використання преференційних режимів торгівлі в тарифному регулюванні зовнішньоекономічної діяльності / Н. О. Краснікова // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ. – 2008. – №4(16). – С. 140–145.
10. Краснікова Н.О. Вплив «кризового протекціонізму» на економічну безпеку України / Н. О. Краснікова // Економічний простір: зб. наук. праць. – Д.: ПДАБА, 2010. – №35. – С. 118–129.
11. Деркач Л. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра. К.: ДМСУ, 2000 р. – 542 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Світової Організації Торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wto.org>

2. Офіційний сайт Державної митної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.
3. Незалежний моніторинг політики, що впливає на світову торгівлю (GTA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globaltradealert.org/about>
4. Програмное обеспечение для профессионалов внешнеэкономической деятельности [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.qdpro.com.ua
5. Специализированный сайт, посвященный вопросам внешнеэкономической деятельности [Електронний ресурс]. – Режим доступа: www.mdoffice.com.ua

16. Структура рейтингової системи оцінювання

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Кафедра економіки та управління національним господарством

Дисципліна _____ РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Академічні групи _____

Навчальний рік 2016-2017

Семестр 3 _____

Елементи контролю за змістовним модулем 1

Елементи контролю	Максимальна кількість балів
Підготовка доповіді на практичне заняття (1 відповідь - 5-8 балів)	15
Підсумковий контроль у вигляді захисту колективної роботи за індивідуальним завданням	15
Разом	30
Складання 1 модуля	28 тиждень
Перескладання 2 модуля	29 тиждень

Елементи контролю за змістовним модулем 2

Елементи контролю	Максимальна кількість балів
Підготовка доповіді на практичне заняття (1 відповідь - 5-8 балів)	15
Підсумковий контроль у вигляді захисту колективної роботи за індивідуальним завданням	15
Разом	30
Складання 2 модуля	36 тиждень
Перескладання 2 модуля	37 тиждень

Викладач

к

Викладач, який проводить практичні заняття

зав.кафедри ЕУНГ

Затверджено на засіданні кафедри ЕУНГ пр. № __ «__» _____ 20__р.